

Večernik

Leto III. (X.), štev. 62

Maribor, petek 15. marca 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 14

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Za veliki Maribor

GRADNJA TREH VELIKIH, MODERNIH JAVNIH POSLOPIJ. — VELIKE OLAJŠAVE ZA PRIVATNO GRADBENO PODJETNOST.

Sinoči se je vršila druga seja nove občinske uprave, na kateri je bila po kratkem nagovoru velikega župana dr. S c h a u b a c h a izvršena zaprisega župana dr. J u v a n a, podžupana in ostalih občinskih svetnikov.

Novo carinsko poslopje in poslopje za kolodvorsko pošto.

Nato je župan dr. J u v a n poročal o gradbi novega carinskega poslopja, carinske pošte in novega poštnega poslopja za pošto II. na kolodvoru. Po sporazumu med carinsko pošto in železniško upravo, se bo zgradilo pri glavnem kolodvoru poslopje za carinsko pošto, za katero so predvideni izdatki 4,150.000 Din ter pošto poslopje za pošto II za 7 milijonov Din. Razen tega se bo zgradilo novo carinsko poslopje v Einspielerjevi ulici, ki bo veljalo 7 milijonov, Aleksandrova cesta pa bo v okolici kolodvora asfaltirana, za kar so predvideni stroški 3 mil. Din. Izdatki za carinsko pošto, carinsko poslopje in asfaltiranje ceste bodo šli na račun kaldrminskega fonda. Denar za pošto poslopje bo dala na razpolago poštna hranilnica in bo poštna uprava plačevala mestni občini tako najemnino, da bo s to investiran kapital amortiziran.

Brez dvoma je za Maribor največjega pomena, da dobi čimprej ta nova poslopja, mnenja pa smo, da ideja gradnje novega carinskega poslopja v Einspielerjevi ulici ni najsrečnejša, ker bi bilo pač priličneje, da bi se zgradilo carinsko poslopje na prometnejšem kraju.

Nato je bil izvoljen kopališki odbor, ki bo upravljal javno kopališče v poslopju, ki ga bo zgradil Okrožni urad za zavarovanje delavcev. V odboru so obč. svetniki: Kejžar, Stabej, Ošlag in dr. Mühleisen, gradbeni nadsvetnik dr. Černe in mestni zdravnik dr. Wankmüller.

Proračunska razprava.

Sledila je proračunska razprava. Za finančni odsek je poročal podžupan dr. L i p o l d, ki je podal predvsem splošen pregled, iz katerega je povzeto, da znaša letošnji proračun 14.140.427 Din potrebnosti in izkazuje primanjkljaj 189.284 Din. Proračunske potrebnosti so napram lanskemu letu višje za 1.904.769 Din. Razlika je nastala odtod, ker so se zvišale potrebnosti za mestne ceste in za socialno skrbstvo. Padli pa so tudi nekateri dohodki in doklade na vino in pivo. Potrebe mesta so v marsikaterih ozirih še mnogo večje kakor jih predvideva kritje v proračunu, vendar pa je po referentovem mnenju mogoče izvesti velikopoteznejše akcije šele tedaj, če bo uspelo najetje dolgoročnega posojila po nizkih obrestih. Sedanja posojila mestne občine v okroglem znesku 50 milijonov Din vsled visokih obrestih in kratke amortizacijske dobe preveč obremenjujejo proračun.

Referent je pri tej priliki zlasti poročal, da se izvrši čimprej priklonitev okoljskih občin k mestu, ker bo taka velika enota bolj sposobna za izvedbo velikopoteznih in za širšo okolico pomembnejših načrtov.

Pospeševanje privatne gradbene podjetnosti.

Jako važno je dalje, da je vstavljeno v proračun kritje za 2½ milijonsko posojilo, da se tudi letos omogoči gradnja novih stanovanj. Dr. L i p o l d je dalje priporočal pospeševanje privatne gradbene podjetnosti in je pradalgal, da se tudi onim, ki bodo v tekočem letu gradili stanovanjske hiše, prizna oprostitev vseh občinskih davščin za 6 let. Predlagal je tudi, da naj prevzame občina za privatne graditelje pri denarnih zavodih jamstvo za 80 odstotkov predvidenih stroškov pod pogojem, da bodo taki krediti v 15 letih točno amortizirani. Na ta način bo omogočeno privatnikom z razmeroma majhnimi sredstvi zgraditi lastne domove s kreditom, ki je vsled jamstva mestne občine primeroma poceni.

V kritje proračuna so bili sklenjene v bistvu iste davščine, kakor so se porabljale lani. Zvišana je kanalizacijska pristojbina od dosedanjih 3 odst. na 6 odst., vodarina pa znižana od 5 odstotka na 4 odst. Ker pa je podlaga za izračunavanje teh odstotkov vsled novih najemnin povsem nesigurna in je tudi sicer davčna podlaga vsled novega zakona še nejasna, pa je bilo sklenjeno, da se doklade na zemljarijo, zgradarino, pridobnino, društveni davki, rentnina ter gostavščina, kanalizacijska pristojbina in vodarina določijo le z učinkom, ki ga mora občina zahtevati za kritje, da pa se bodo procenti določili šele, ko bo efekt znan. Če bo torej v proračunu predvideni efekt podan pri manjših odstotkih, se bodo isti avtomatično znižali, v nasprotnem slučaju pa zvišali, kar pa ni pričakovati.

Odklonjen nemški predlog.

V splošni debati sta govorila obč. svet. G r č a r in P f r i m e r, nakar je bil proračun v podrobnih razpravih soglasno sprejet. Predlog dr. M ü h l e i s n a, da naj občina daruje za nemške kulturne namene v Mariboru znesek devet tisoč dinarjev, je bil z vsemi proti 5 nemškimi glasovi odklonjen. V izrednem prometu je med drugim predvideno posojilo za kanalizacijo delavske kolonije in Strossmayerjeve ulice, za asfaltiranje cest in za najnujnejšo ureditev cest v delavski koloniji.

Glede mestnih podjetij je bilo sklenjeno, da naj odseki točno prouče njihov položaj in v kratkem predložijo obč. svetu poročila.

Neutemeljen eksodus.

Obč. svet. G r č a r je tekom proračunske razprave predlagal, da naj občinski svet zaprosi ministrstvo za socialno politiko, da podaljša stanovanjsko zaščito tudi preko prvega maja. O tem predlogu se je debatiralo po sprejetem proračunu. Obč. svet. P f r i m e r je bil mnenja, da je treba petico na ministrstvo točneje izdelati, ker po njegovem mnenju nikakor ni treba hišnih gospodarjev obremenjevati v prostem razpolaganju s stanovanji, pač pa je treba zabraniti najemnino preko zlate paritete in preprečiti, da bodo stanovanja prazna.

Referent dr. L i p o l d je predlagal, da se oba predloga odstopita prvemu odseku v proučevanje in da naj prvi odsek poroča na prihodnji seji, ki se bo tako vršila že prihodnji teden. Občinski svet. G r č a r pa je proti temu protestiral, češ, da je to nepotrebno zavlačevanje. Z vsemi glasovi proti glasovom zastopnikov bivše socialistične stranke je bilo sklenjeno, da se predlog izroči odseku, nakar je gosp. Grčar s svojimi tovariši zapustil občinsko dvorano.

Nato so bili odobreni še nekateri sklepi finančnega odseka radi prodaje parcel v svrhu gradnje stanovanjskih hiš, nakar je župan ob 9. uri zvečer zaključil sejo z naznanilom, da bo prihodnja sklicana za prihodnji teden.

Polom upornikov v Mehiki

MEHIKO, 15. marca. Vladne čete z veliko spretnostjo zasledujejo upornike, ki se umikajo na vsej črti v največjem neredu. Včeraj je bilo ujetih nad 3.000 upornikov, med njimi tudi bivši predsednik mehiške republike, Eulalio Guttarez. Preki sod ga je obsodil na smrt in je bil takoj ustreljen. Predsednik je bil od novembra 1914 do oktobra 1915 in je bil svoječasno mizarski pomočnik.

Amanulahova ofenziva

KARAH, 15. marca. Afganski kralj Amanulah se pripravlja na veliko ofenzivo, ki jo namerava pričeti takoj po romazanskih praznikih. Glavno taborišče je osnoval v Gaziju, odkoder bo vodil nadaljne operacije. Njegove čete so sestavljene iz novega moštva, ki je popolnoma zanesljivo. Amanulah si je zagotovil tudi še podporo Perzije, ki bo dobavljala njegovi vojski orožje in municijo.

Zibelj človeštva

Boy Chapman, slovit raziskovalec, ki je lani v Mongoliji našel največji živalski okostnjak, pripravlja novo ekspedicijo, katere naloga bo izslediti zibel človeštva.

Ekspedicija bo odrinila v predele vzhodne Mongolije, kjer se nahajajo kamnine iz pliocenske dobe, o kateri se domneva, da je pričela pred 6 milijoni let.

V pliocenskih zemeljskih plasteh se nahajajo, kakor računajo paleontologi, ostanki človeškega rodu iz najstarejše zgodovinske dobe. Chapman trdi, da je njegova ekspedicija pretaknila skoraj vso Mongolijo razen onega dela, kjer se domneva, da je prebival prvi človek.

Več let je ameriška ekspedicija iskala sledove prvega človeškega življenja. Šele lani je ekspedicija odkrila ogromne plasti pliocenskih kamnin, ki so močno izpostavljene delovanju vetra in padavin. Te plasti se razprostirajo v širni več tisoč kvadratnih milj in nudijo ravno ono polje za raziskovanje, ki so ga učenjaki želeli.

Čprav je delo ekspedicije v omenjenih predelih vzhodne, neobljudene mongolske puščave silno težavno, se vodja znanstvenikov ne plaši žrtev, temveč hti na delo s prepričanjem v uspeh. Njegovo načelo je: »Nič ni mogoče najti, ako se ne išče«.

Raziskovanja nove ekspedicije bodo doprinesle najbrž novo gradivo, ki bo lahko postalo ključ za rešitev problema o postanku prvega človeka.

Nov usoden potres na Bolgarskem

SOFIJA, 15. marca. Sinoči ob 6. je bil na lanskem potresnem ozemlju v okolici Plovdiva in Čirpana zopet nov silen potres, ki je povzročil na vsem ozemlju ogromno škodo. Katastrofa pa bi bila gotovo še večja od lanske, če bi bilo to ozemlje še sedaj tako gosto naseljeno kakor pred lanskim potresom. Bili pa so k sreči obnovljeni le nekateri kraji, dočim so drugi še vedno v razvalinah. Skoro vse nove stavbe je sinočni potres porušil. Ali in koliko človeških žrtev je zahteval potres, še ni ugotovljeno, ker so s potresnim ozemljem prekinjene vse zveze. Vlada je odposlala v prizadete pokrajine vojaštvo, da pomaga pri reševalni akciji. Potres so čutili tudi v Sofiji, kjer je rasla med prebivalstvom velika panika. Ljudje so zbežali na prosto in preučili tamkaj kljub mrazu.

Novi odvetniški zakon

BEOGRAD, 15. marca. Danes ob 9. se je sestal Vrhovni zakonodajni svet k redni seji, da razpravlja o odvetniškem zakonu. Za podlago služi zakon, ki je bil svoječasno že sprejet v narodni skupščini in bi imel stopiti v veljavo že 19. tm. Izvršene so bile le nekatere izpremembe. Glede staža odvetniških pripravnikov, ki bo trajal 5 let, je določeno, da mora biti pripravnik 1 leto pri sodišču, 3 leta pa v odvetniški praksi. Zakon predvideva osnivanje odvetniških zbornic v vsej državi, ki bodo predstavljale disciplinarno sodišče I. stopnje, v II. stopnji pa bo razsojalo apelacijsko sodišče. Zakon uvaža za odvetnike službene taraje. Predvideno je tudi osnivanje pokojninskega fonda. Odvetniški pripravniki ne izgube pravic, pridobljenih na podlagi sedanjih predpisov.

Bolgari o piratski konferenci

SOFIJA, 15. marca. Vsi bolgarski listi pozdravljajo uspešno delo mešane komisije v Pirotu in poročajo, da bo konferenca danes ali jutri zaključena s sporazumom v vseh vprašanjih. Po konferenci bo jugoslovanska delegacija posetila Sofijo, kjer ji bo prirejen svečan sprejem, bolgarska delegacija pa bo takoj vrnila poset v Beogradu.

Krvavi dijaški nemiri v Španiji

PARIZ, 15. marca. »Journal« poroča iz Madrida, da so tamkaj razbili dijački vsa izložbena okna, kjer je bila slika diktatorja Primo di Rivera. Nastopila je policija in je prišlo do krvavih spopadov, ki so se ponovili kasneje tudi pred vladno palačo. Vojaštvo je zasedlo univerzo in čuva vsa javna poslopja. Dijaštvo je odločeno nadaljevati boj do padca generala Primo di Riverre.

Pravilo,

da poročeni moški delj žive kot neporočeni. Pa ni res. Le zdi se jim bolj dolgočasno!

Bilanca dela našega Olepševalnega društva

PLODONOSNO UDEJSTVOVANJE TEGA POPULARNEGA MARIBORSKEGA DRUŠTVA.

Društvo, ki skrbi za olepšavo našega mesta, ki ima veliko število članstva med vsemi stanovi in je pokazalo v zadnjem času toliko uspešnega dela, bi pač smelo pričakovati, da bo zanj med mariborskimi občinstvom vsaj toliko zanimanja, da bo občni zbor ob napovedani uri sklepčen. To pa se ni zgodilo in se je moral vršiti občni zbor pol ure pozneje, ob navzočnosti manjšega števila članov.

Po otvoritvi po predsedniku dr. Lipoldu je poročal v imenu odbora podpredsednik ravnatelj g. Jakob Zupančič. Iz njegovega poročila povzamemo sledeče: Odbor je v svojih osmih rednih sejah razpravljal o vrtnariji, mestnih nasadih in parkih. V vrtnariji je mestna občina zgradila nov prostoren rastlinjak, za katerega je društvo prispevalo 8.000.— Din, kakor je tudi nabavilo semena in mladike za izpopolnitev vrtnarije in zasaditev nove drevesnice pri mestnem vodovodu. Da se vzbudi zanimanje za okrasitev oken in balkanov, se je razdelilo za najlepše cvetlične okraske 10 diplom in izreklo več pohval.

Ob 10-letnici Jugoslavije je društvo prenovilo spomenik v novem parku in mu dalo vzdati štiri spominske plošče ter vliiti orla. Spomenik je bil odkrit dne 1. decembra 1928 ob navzočnosti šolske mladine in mnogoštevilnega občinstva, ki je prihitelo na svečanost Narodne Odbrane.

Drsališča na ribnikih se niso tako obnesla, kakor bi bilo pri letošnji dolgi zimi pričakovati. Obilni sneg je povečal rezijske stroške, strupeni mraz pa je odvracal drsalce od ledu. Tadi zanimanje za smučarstvo je odvracalo ljudi od drsanja. Za ribnik v parku je društvo naročilo mesto poginolega labuda dva mladiča, za nameravano napeljavno električ-

nega voda proti Trem ribnikom je sklenilo prispevati 1.000 Din. Za nadzorstvo v parkih sta bila nastavljeni od občine dva čuvaja, katerima je društvo dajalo mesečno podporo. Odbor je započel tudi akcijo, da se zabrani odmetavanje papirja in smeti po javnih prostorih, a še ni našel dovoljnega umevanja pri oblastvih in občinstvu.

Blagajnik svetnik g. Knop je poročal, da je znašal društveni denarni promet 281.694 Din. Društveni dohodki obstojajo iz članarine, koncertov v parku, vstopnine na drsališče ter izkupičkov iz vrtnarije, a so na drugi strani veliki izdatki za razstlinjak, popravila klopi v parku, nagrade za delo v parku ter za postavitev spomenika. Po poročilu revizorjev, ki so našli poslovanje v popolnem redu in predlagali razrešnico staremu odboru, je prišlo do volitev novega. Navzoči člani so predlagali večinoma zopet dosedanjí odbor, tako da je tudi za bodoče razdobje izvoljen za predsednika podžupan dr. Lipold, za podpredsednika ravnatelj Zupančič, za tajnika uradnik Prebil in blagajnik svetnik Knop.

Pri slučajnostih se je povdarjalo, da je tudi v bodoče potrebno složno delovanje našega društva in mestne občine, da je treba nabaviti še okoli 40 novih klopi v parku, da se mora regulirati tamkaj potok, preurediti paviljon in predvsem znesti zanimanje za društvene cilje med širše plasti našega meščanstva. Ni dovolj, da plačuje malenkostno članarino, marveč je treba, da podpira z vsemi močmi kjerkoli in kadarkoli more vse, kar bi olepšalo naš Maribor. Novi odbor je obljubil zastaviti v tem vpogledu vse svoje moči, na kar je predsednik zaključil občni zbor.

Mariborski in dnevni drobiž

Nerazumljiv eksodus iz učerajšnje občinske seje

Kakor je razvidno iz poročila o učerajšnji proračunski razpravi v občinskem svetu, so gg. Grčar in tovariši tik pred zaključkom seje zapustili, ker ni bil sprejet njihov predlog, da se občinski svet takoj izreče za podaljšanje zaščite najemnikov preko 1. maja. Mariborski občinski svet se je že ponovno postavil na stališče, da je treba najemnike ščititi in to zlasti v Mariboru, kjer imajo slovenski najemniki itak težave z nemškimi hišnimi gospodarji in ker ima mesto sorazmerno mnogo revnega prebivalstva. Ravno zato pa je važno, da občinski svet točneje obrazloži, kakšna zaščita najemnikov bi bila preko 1. maja še potrebna in priporočljiva. Saj je vendar znano, da so z dosedanjim zaščito varovani le taki najemniki, ki imajo mala stanovanja brez ozir na njihove premoženjske in socialne prilike. S sedanjim zaščito tudi ni bila določena nobena meja najemnini ter so jo nekateri bivši posestniki navli preko zlate paritete. Po dosedanjih zakonskih uredbah tudi ni predvidena nobena sankcija za one hišne posestnike, ki imajo brez vzroka prazna stanovanja. Brez dvoma je bilo tedaj umestno, da je bil v naglici sestavljen predlog g. Grčarja v točnejšo stilizacijo odkazan odseku. Nerazumljivo postopanje g. Grčarja in tovarišev je čisto navaden pljusek v vodo in gotovo ne bo najemnikom dokazal, da so le on in njegovi tovariši zaščitniki ogroženih najemnikov.

Občni zbor zveze privatnih nameščencev v Mariboru

Dobro obiskani sinočnji občni zbor Zveze privatnih nameščencev je dokazal, da je tudi v Mariboru zanimanje za stanovsko organizacijo nameščencev zelo veliko.

Predsednik Petejan je uvodno pozdravil g. ravnatelja Gilčverta, predsednika notarskih in odvetniških uradnikov ter g. Skazo, predsednika društva bančnih uradnikov v Mariboru.

O delovanju zveze je poročal poslovodni podpredsednik g. Lojze Doležal, ki je povdarjal, da je enotnost vseh privatnih nameščencev nujno potrebna, ker le z enotnostjo si bodo lahko zagotovili socialne pridobitve, ki jim pritičejo. Poročal je tudi o volitvah v pokojninski zavod in o važnejših problemih, ki so v dnevnem redu, zlasti pa o razširjenju pokojninskega zavarovanja vseh privatnih nameščencev v državi. Obširno je govoril tudi o borbi za šurni delavnik in o borbi za enotnost v vprašanju glede odpiranja in zapiranja trgovskih lokalov. Apeliral je na novo ravnateljstvo trgovske bolniške blagajne, da pripori članom odvzete pravice do II. razreda bolnic, pravico do sanatorijev in do izbire zdravnikov specialstov.

Predsednik društva notarskih in odvetniških uradnikov, g. Gilčvert, je poročal o pokojninskem zavarovanju, ter s statističnimi podatki podal sedanje stanje zavoda. Zborovalci so z odobravanjem sledili njegovim izvajanjem.

Predsednik društva bančnih uradnikov v Mariboru g. Skaza je govoril o ciljih, ki jih zasledujejo organizacije, včlanjene v Zvezi in pozdravil občni zbor v nadi, da bodo nameščeni v skupni borbi z vzajemnim sodelovanjem dosegli one socialne pridobitve, do katerih imajo pravico.

Sledile so volitve odbora. Izvoljen je bil v celoti bivši odbor, ki je vršil naloge v splošno zadovoljstvo članstva.

Ob zaključku je g. Petejan referiral o socialnem zavarovanju sploh ter o potrebi tesnega sodelovanja med organizacijami privatnih nameščencev, nakar je po krajši debati zaključil uspeli občni zbor.

Tri črne zastave

v spodnji Gosposki ulici so vzbujale danes najrazličnejše komentarje in ugaibanja. — V Gazu je namreč umrla gospa Justina Korman, soproga tukajšnjega veletrgovca g. Franca Korman in zato žalne zastave vise na vseh hišah, ki so bile last pokojnice. — Svetila ji večna luč! Žalujemo naše sožalje.

Smrtna kosa.

V Libeličah je umrl v sredo zvečer v 82. letu starosti g. Matija Mencin, nadučitelj v pokoju, oče v učiteljskih vrstah znanega učitelja g. Rudolfa Mencina. Pogreb se bo vršil v soboto, 16. t. m. ob 9. dopoldne izpred farne cerkve v Libeličah. Pričakovati je, da se bo okoliško učiteljstvo udeležilo sprevoda v čim večjem številu. — V Marenbergu je umrl dne 14. t. m. načelnik tamkajšnje obrtne zadruge, g. Vendelin Lešnik, kleparski mojster. Pokojnik je bil zelo agilen delavec ter je bil član občinskega in šolskega odbora ter ravnateljstva hranilnice. Odlikovan je bil z zlato kolajno za državljanske zasluge. Pogreb se bo vršil v soboto, 16. t. m. ob 4. pop. Blagajma spomin, žalujočim naše iskreno sožalje! —

S srednjih šol.

Iz Murske Sobotice v Mariboru je premeščen gimnazijski profesor g. Slavko Sila.

Posilstvo nad dvema nedoraslima dekletcema.

Orožništvo v Studencih je napravilo te dni nenavadno dober lov. Aretiralo je namreč nevarnega pohotneža in perversneža, 23letnega M. V., ki ima na vesti dva teška zločinca. Že nekako pred enim mesecem je v svoji pohotnosti oskrnil neko 12 letno hčerko viničarja, ki je uslužben na posestvu njegovega brata. A to mu še ni zadostovalo. Iskal je še druge žrtev, katero si je izbral v sedemletni njeni polsestri, ki je istotako postala žrtev njegove moralne pokvarjenosti. Svoj zločin je sicer skrbno prikrival, vendar pa so kljub temu zanj zvedele tudi oblasti. Ko je pohotnež zapazil, da mu preti nevarnost, je izginil brez sledu, nakar je bila izdana za njim tirailica. Sedaj pa se je nevarni oskrnjevalec nedolnih deklet sam ujel. V sredo je prišel namreč čisto po naključju v roke studenških orožnikov in sedaj premišljuje za zamreženimi okni svoje zločine.

Konec ledenih plošč.

Velike ledene plošče, katere je prošle dni nosila Drava v velikih množinah so izginile. Zadnji čas so se zaletavale v stebre dravske brvi s tako silo, da se je čutno stresla. — Le tupatam še plava kakšna osamljena plošča. Tako je tudi zginila zadnja vremenska anomalija: ledeni srž, nad katerim smo že pred par dnevi zmajevali z glavo, češ: v marcu smo, na pragu pomladi in zdaj še ta prikazen. — Ali bi ne bil čas, da se zadnji sledovi zime zbrisejo tudi v mariborskih ulicah? Pomagajte solničnim žarkom, ki ne premorejo vsega dela! —

Aretacija na meji.

V sredo jo je primahal po državni cesti iz Avstrije v št. 113 letni brezposelni delavec Franjo Slaček iz Brengovc. Ko mu je orožnik izpraševal vest, je Slaček lepo priznal, da jo je pred dvema letoma odkuril brez dovoljenja čez mejo, pristavil pa je, da se vrača v svojo domovino z namenom odslužiti vojaški rok. Orožnik je pogledal v svoje registre in ugotovil, da zasleduje Slačka studenška orožniška postaja. Radi tega so fanta poslali mariborski policiji, ki ga je oddala sodišču, da ga sodi glede neke vlomne tatvine, izvršene pred več leti. —

Znameniti trebušni govornik

Steidler

v kavarni „Evropa“

Slovensko obrtno društvo

priredi dne 17. marca ob 19.30 družabni večer v dvorani Zadrugne gospodarske banke v Mariboru. Na družabnem večeru nastopi novo ustanovljeni mešani pevski zbor obrtniškega in trgovskega narščaja kakor tudi dramatični odsek. Za obilen obisk se vabi, da pokažete zanimanje za napredek. Na koncu je ples. — Vstopnina 10 Din. 543

Zabaven večer »Jadrana«.

V ponedeljek, 18. t. m. ob 20. uri prirede »Joškoti« pevci »Jadrana« zabavni večer v Narodnem domu v mali dvorani. »Joškoti« in »Pepce« kakor tudi drugi člani in prijatelji pridite vsi. Zabave dosti. Vstopnine ni. — Odbor. 542

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 15. marca ob 20. uri **prireditov požarne brambe.**

Sobota, 16. marca ob 20. uri »Poljska kri« ab. B.

Nedelja, 17. marca ob 15. uri »Romeo in Julija«. Kuponi. — Ob 20. uri »Bajadera«. Gostovanje gđc. Lubejeve. Kuponi. Zadnjič v sezoni.

Ptujsko gledališče.

Petek, 15. marca ob 20. uri »Bajadera«. Gostovanje g. Nerata. Gostovanje Mariborčanov.

Gostovanje gđc. Lubejeve. Po daljšem času gostuje zopet v marib. gledališču priljubljena pevka gđc. Marica Lubejeva, topot kot Marijeta v »Bajaderi« in to v nedeljo, 17. marca zvečer.

Nedelja v marib. gledališču. Da si zamorejo tudi okoličani pogledati najbolj reprezentativno in najbolj uspelo delo te sezone, Šekspirjevo divno ljubezensko tragedijo »Romeo in Julija«, se vprizori v nedeljo 17. marca ob 3. popoldne. — Istega dne zvečer nastopi po daljšem času bivša naša priljubljena članica gđc. Lubejeva tokrat v vlogi Marijete v »Bajaderi«. To bo istočasno zadnja predstava te operete na marib. odru.

Novo znanstveno pravno delo.

Te dni je izšla v založbi Tiskovne zadruge 398 strani obsegajoča znanstvena knjiga univ. prof. dr. Lapajnetova »Mednarodno in medpokrajinsko zasebno pravo kraljevine SHS s pravnimi granami in posestrinami«. S tem delom je predvsem ogromno pridobilo slovensko pravno slovostvo, po svoji popolnosti in zaokroženosti pa stoji nova Lapajnetova knjiga nedvomno na prvem mestu v vsej svetovni pravniški literaturi, kajti v njej je prvič obdelan tudi obči del mednarodnega in medpokrajinskega prava. Ne bo jurista, ki ne bi z veseljem segel po novem slovenskem remek-delu našega odličnega civilista z ljubljanske univerze! Broširan izvod stane Din 180.—, vezan v celo platno Din 200.—, po pošti Din 7.— več. Naroča se v knjigarni Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Zakon o državljanstvu

z razlago, uredbo za izvrševanje zakona, določbe mirovnih pogodb, mednarodne konvencije, druge dosedanje zakonske določbe glede državljanstva, oziroma domovinstva in zakon o manjšinah — najdete v drugem zvezku Pirkmajerjeve Zbirke zakonov za upravno službo, ki je pravkar izšel. Cena vezanemu izrodu 80 Din, po pošti 3 Din več. Dobi in naroča se v knjigarni Tiskovne zadruge. Maribor, Aleksandrova 13. U

Dravogradski most v nevarnosti.

Iz Dravograda nam poročajo: Stari most, ki je že ves preperel, se že dalj časa zelo sumljivo maje. Zadnje dni je doživljal uprav »pretresljive« občutke. Ako mu je letos res usojen žalosten konec, bo Dravograd odrezan za dalj časa od kolodvora ter se bo moral prebivalstvo posluževati že projektirane avtomobilske zveze Maribor—Dravograd po Koroški cesti. Zelo dvomljivo je, če se bo močno defektni dravogradski most še letos držal — zato prizadeto prebivalstvo že danes opozarja merodajne činitelje na to prelečo nevarnost. —

Nezgode.

Levo nogo si je zlomil 45 letni kmet Ivan Potočnik iz Loke. — Na Meljski cesti je padel Ivan Kovačič tako nesrečno, da je dobil na temenu težjo rano. Obenua je nudi rešilni oddelek prvo pomoč in odpremil prvega v bolnico, drugega pa v domačo nego. —

Živinski sejem v Mariboru.

Na živinski sejem, ki se je vršil v torek v Mariboru, je bilo prignanih 10 konjev, 17 bikov, 200 volov, 373 krav in 7 telet, skupno 607 komadov. Prodanih je bilo 365 komadov, od teh za Italijo 59, za Avstrijo pa 49. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli kg žive teže 8—8,50 Din, poldebili 7,75—8, plemenski 7—7,50, biki za klanje 6—7, debele klavne krave 7,50—8, plemenske 6—7, krave za klobasarje 3,50—4,50, molzne 7—8, breje 7—8, mlada živina 6,25—9.

Za člana Vodnikove družbe

se lahko vpišete pri glavnem poverjeništvu za Maribor v knjigarni Tiskovne zadruge na Aleksandrovi cesti 13. U

Novi odrešeni bolnikov

BEDARIJE AMERIŠKIH HIROPRAKTIKOV: VSAKO BOLEZEN POVZROČI IZSTOP HRBTENIČNEGA VRETNCA. — KAKO SLEPARIJO BOLNIKE.

Neka posebno zlata in ugodna doba je nastopila poslednja leta za vse neštevilne mazače in šušmarje v zdravniški stroki, ki osrečujejo lahkovorne ljudi po mestih in na deželi. Neverjetnih sleparij se poslužujejo raznovrstni čudodelni doktorji, ameriški zdravniki in kakor se že vse imenujejo ti izkoriščevalci ljudske neumnosti. Skoro ne mine teden, da ne bi čitali v kakem dunajskem, berlinskem, pariškem ali londonskem svetovnem časopisu o novih slučajih blamaže tega ali onega »indijskega zdravnika«. Posebno mnogo povoda pa je dal novinar za razpravljanje o tem problemu mazačiva nedavni slučaj fotografa Brenderja, ki je umrl v Berlinu radi šušmarškega zdravljenja po neki ameriški doktorici Arnoldovi.

Kdo je neki ta ameriška zdravnica in odkod ima potrebno predizobrazbo? Neki berlinski zdravnik pojasnjuje takole to zanimivo zadevo: Arnoldova je zastopnica takozvane hiropraktike, najnovejše »čudodelne zdravilne metode«, ki izvira iz Amerike. Zdravnica je promovirala na nekem čikaškem college-u, ki je kasneje zginit s površja zemlje. Takih »colleges«, »akademij« in »univerz« je v Ameriki na stotine. Cele vrste teh »visokih šol« niti v Ameriki sami ne priznavajo. Sem spadajo predvsem colleges, ki niso drugega kakor trgovska podjetja, ki kupčujejo z naslovi doctor, profesor itd., ki jih prodajajo zlasti inozemcem, katerim dostikrat niti v Ameriko priti ni treba! Zelo priljubljena diploma n. pr. se glasi na »Dr. of Chiropractic«. Takih doktorjev je od leta do leta več tudi v evropskih mestih. To novo znanost hiropraktike pa je izumil neki lajik, ki je brž ustanovil kolegij ter se sam promoviral za prvega doktorja hiropraktike.

Modrost hiropraktike pa je kaj enostavna: Vse bolezni brez izjeme temelje na tem, da se ti baje premakne neko vreteno v hrbtenici, ki pritiska na neki živec ter ovira normalno življensko delovanje človeškega organizma. S sur-

vimi manipulacijami okoli hrbtenice ti hiropraktik zopet uravnava to vreteno, nakar postaneš zopet zdrav kot riba! Na ta način se zdravi in ozdravi vsaka bolezen brez razlike njene nevarnosti in značaja. Dejansko pa niso mogli strokovnjaki anatomski in rentgenologi vključno stotinam naknadnih poskusov in preiskav ugotoviti niti enkrat take premaknitve hrbteničnega vretenca. Vse skupaj je le fantastičen zmotni nauk. Učenjem hiropraktičnih kolegijev ni treba znati drugega kakor pisati in brati. Glavna stvar je, da se priučiš neke ročnosti in da se udeležuješ nekega trgovskega kurza, kjer poučujejo, kako prideš najlažje do najboljših praks. Velikanske pa so opasnosti, katerim se izpostavlja bolnik pri takem zdravniku-umetniku! Razumljivo je, da utegne mnogoštevilne umišljene bolezni zdraviti prav tako kakor hiropraktik tudi vsak magnetopat ter vedeževalec iz zvezd ali kak drug čarodej. Tu je potrebna le trdna vera v zdravilnega apostola. Pri vseh organskih boleznih pa se običajno zamudi trenutek, v katerem bi zdravnik lahko še mnogo pomagal ali pa se z masiranjem okoli hrbtenice neredko prizadejalo bolniku celo težke telesne poškodbe. Nedavno tega je neki berlinski hiropraktik brez vsakega uspeha obdeloval tričetrletno obolelo mlado telefonistko, dokler ni bil oče pacientne sit tega mazačva in je čarovnika fizično vrgel preko praga.

Če stopi v Ameriki kdo k hiropraktiku, ve prav dobro, da nima pred seboj zdravnika, ki si je pridobil svoje znanje v dolgoletnem študiju! V Evropi pa naj bi naslov »doktor hiropraktike« vzbudil vtis, da gre za pravega pravcatega zdravnika, ki je napravil izpite na ameriški univerzi, kjer poučujejo kako novo znanstveno utemeljeno zdravilno metodo. To pa vse skupaj ni drugega kakor navadna prevara na naslov in na račun bolnega občinstva.

Zločin in zločinci

Edgar Wallace, sloviti pisatelj in publicist, se je posvetil tudi proučevanju zločinov in zločincev. Temeljito se je poglobil v zločinske razmere svoje domovine Anglije in ugotovil, da je Velika Britanija dežela, ki se razlikuje od drugih držav v tem, da je na njenem teritoriju število umorov in ubojev razmeroma majhno.

V Ameriki se stalno dogaja, da je napaden sredi ulice meščan, izropan bančni uradnik ali umorjen kak bogataš. Tudi v Nemčiji zločini niso redki, zlasti ne roparski umori. V Veliki Britaniji pa so ravno roparski umori zelo redek pojav. V zadnjih letih je bilo v Vel. Britaniji na smrt obsojenih le troje zločinov.

Zanimivo je, da zločinci ne izvrše nobenega roparskega umora posamič, razen, kadar zastrupljajo. Težko je razumeti njih mentaliteto, toda, kadar izvrši zločinec kako nasilje s sodelovanjem in pomočjo še ene osebe, si domišlja, da je njegova odgovornost za polovico manjša.

Med starejšimi zločinci je naklonjenost k nasilju minimalna. Radi tega pri njih tudi ni nikdar najti sredstev za samooobrambo. So sicer izjeme, toda je med mlajšimi zločinci amaterji, ki ne slutijo teže kazni, ki jih zadene, ako jih zalotijo oblasti »na poslu« z nabitim revolverjem.

Tudi med zločinci vlada poštenost. Lopov, ki ga pri zasliševanju pretepejo do nezvesti, ne izda svojih pajdašev. Ako pa ga je napadel kdo od sorodnih tipov iz maščevalnosti, ki se je med angleškimi zločinci zelo razpasla, tudi ne izda napadalca, čeprav ga pozna. To se pripisuje običajno želji po občutnejšem maščevanju, kakor pa bi ga prisodil zakon.

Značilno je, da zločinci tudi odpravljajo bičanje in celo smrtno kazen. Edgar Wallace pravi, da bo dan, ko bo krivična človekoljubnost ukinila smrtno kazen, najnesrečnejši dan, kajti kazen, ki se izreče redkokdaj, ima neverjetno

mogočen učinek. Prava vrednost smrtne kazni je v tajnosti izvršitve in v psihološkem učinku, ki ga ima na ljudi, t. j. v strahu. Javne usmrtitve so prizori, v katerih je zločinec središče interesa in radi strašnih trenutkov tik pred kaznijo tudi junak situacije. Tajinstvenost smrti je s stališča zločinca edini strah.

Večji del človeške družbe je v bistvu nepošten, toda ni treba, da bi živel od sleparij. Majhen del teh nepoštenjakov pa živi od tega, da krši zakone.

Posledice bivanja v kaznilnicah so čisto dalekosežne. Mnogi prestopki so zamisljeni ravno v zaporih. Gotovo je, da izdelujejo jetniki načrte o nedovoljenih možnostih bodočnosti. Vendar je njihova želja, da bi se izognili zopetnemu zaporu tolika, da se previdno odrekajo ponovnim zločinom. Toda celo poštenemu človeku, ki ni nikdar videl ječe, ni lahko najti službe, kaj šele bivšemu zločincu, ki običajno želi, da bi dobil službo služabnika, paznika ali čuvaja, od katerih pa zahtevajo gospodarji dobra izpričevala.

Mnogo zločincev se v resnici kesa svojih dejanj. Toda človek, ki je bil dvakrat ali trikrat obsojen, je izpričen za vedno. Nihče torej ni tako nepreviden, da bi sprejel v službo nekoga, ki je bil večkrat kaznovan radi tatvine in mu ponovno s svojo lastnino in premoženjem nudil priliko, da si nakopije novo kazen. In ravno radi te previdnosti je tudi skesan zločinec prisiljen, da izvrši nov zločin.

To ni tako ludo!

— Dragi moj možek, jaz sem vsa iz sebe! Prosim te, vzemi me v zaščito! Ne moreš si misliti, kakšne izmišljotine razširja o meni gospa Klepetulja.

— Beži, beži; bodi zadovoljna, da ne razširja resničnih stvari...

Iz teatra.

— Je-li res tako dolgočasna najnovejša predstava?

— Pa še kako! Celo mrtveci, ki so ležali okrog po odru, so zaspali!

Uratolomni rekord majorja Segravea

Angleški major Henry Segrave je postavil na pešeni obali Floride s svojim avtomobilom »Zlata pšica« nov svetovni rekord. Dosegel je 372 km 261 m na uro.

Drzni avtomobilist je prvotno služil pri peših, kasneje pa pri aviaciji, kjer ga je prevzela strast za uratolomno brzino. Segrave je v resnici človek, ki ne pozna strahu, kajti neverjetna hitrost je brez dvoma hazardna igra z življenjem. Uro pred tekmo je Segrave govoril telefonično z urednikom londonskega »Evening Standarda« in ni kazal nobenih znakov nestrpnosti. Njegovi ženci so jekleni.

Segrave, človek — pšica, ki ne pozna strahu, je vendar zelo praznoveren, kar dokazuje sledeča njegova izjava:

— Odkar sem prišel na Florido, je bilo vreme zelo neugodno, tako da sem mogel le enkrat preizkusiti svoje vozilo. A tudi takrat nisem mogel voziti s popolno brzino. Vendar sem uverjen, da je avtomobil tako idealno zgrajen, da bo proslavil ime moje domovine, Velike Britanije. Terenske prilike sicer niso najboljše, toda poizkusa ne opustim.

— A živci? ga je vprašal novinar.

— Z živci je vse v redu. Sem fatalist. Pravijo, da bom živel deset let več, ako dosežem zaželeno hitrost. Sam sem prepričan, da je možnost, da ostanem pri življenju, večja od razmerja 1:10. Moj stroj je najboljši od vseh, ki si jih človek lahko zamisli. Jaz mu zaupam.

— In vaša gospa?

— Ni ravno srečna. Toda s seboj nosim vedno svetinjo sv. Kristofora, patrona avtomobilistov, ki mi je doslej vedno pomagal.

Nad stotisoč ljudi je prisostvovalo njegovemu smrtonosnemu poizkusu. Gospa Segrave pa je opazovala divjo vožnjo z vzvišenega prostora na tribuni. V prvi dirki na 1 miljo (1690 m) je major Segrave dosegel hitrost 372 km 501 m. Progo je prevozil v 15.55 sekundah. V nasprotno smer je rabil dve desetinki sekunde več.

Delo dviga lepoto ženo

V Londonu je imel dr. Thomas Legge zanimivo predavanje o lepoti žensk in moških. Po dolgoletnem studiju in temeljitim proučevanju ženske lepote, je prišel do zaključka, da težko delo dviga lepoto žensk. Ženske, ki pri težkem delu v tovarnah in obrtjih, izgubljajo znake slabokrvnosti in postopajo krepkejše, zdravejše in lepše. Najsolidnejši dokaz so dekleta s Škotskega, ki se kakor moški bavijo z ribolovom. Škotska dekleta so na Angleškem najlepša. Posebno slovi Belfast kot mesto lepotic, nato sledita Glasgow in New Castle. O lepoti mož je dr. Legge dejal, da so najlepši Avstralcji, ki se odlikujejo ne le po lepoti potez obrazov, temveč tudi po lepoti teles.

Sport

Prireditve Zimskosportnega odseka SPD v mesecu marcu.

Smuške tekme prvakov v Bohinju dne 17. marca se udeležijo tudi zimskosportni odsek prvakov SPD v Mariboru s svojimi najboljšimi močmi. Mirko Dolinšek, Pavel Dolinšek in Franjo Pinter. Kakor vse kaže, bo ta prireditve ena najzanimivejših, ker pridejo naši smučarji v konkurenco z najboljšimi tekmovalci, kakor so Joško Janša, državni prvak Pohorja Boris Jenko, inž. Janko Janša. Godec in drugi. — Izlet preko Pohorja bo v nedeljo dne 17. marca. V soboto 16. marca odidejo naši smučarji v dveh skupinah na Klopni vrh. Prva se odpelje ob 13.20, druga ob 17.10, skupno bosta v nedeljo prevozili zapadno Pohorje. — Za 24. in 25. marec je projektiran izlet na Obir. — Za Veliko noč pripravlja odsek izlet na Veliko planino nad Kamnikom. Vsi ti izleti so namenjeni za izurjene smučarje. Pojasnila daje ter sprejema priave za prenočišče g. Franjo Vetrli, urarna Stojec, Jurčičeva ul. 8. — Smuk. — Zimsko sportni odsek SPD.

Skrivnost Metuzalemove starosti

V zgodbah svetega pisma čitamo o visoki starosti naših očakov. V biblijski dobi so ljudje živeli stoletja, kar pa po najnovejši ugotovitvah ne odgovarja resnici. Visoka starost svetih mož preneha takoj imponirati, čim pomislimo, da je Abraham v resnici živel le 72 let. Izak 74, Mojzes 80, legendarni Metuzalem pa le 79 let. Razlika med starostjo v biblijski dobi in današnjih dneh je v razliki dolžine biblijskega leta in našega leta, ki ima 12 mesecev. Biblijsko leto je bilo dolgo le en mesec, ki je trajal skozi vse faze lune. Kasneje je leto imelo samo pet mesecev, nato deset in končno 12. Torej je bilo merilo časa v biblijski dobi tako kratko, da so nam metuzalemske starosti povsem razumljive.

Preskrba beguncev

Predsednik mednarodnega delavskega urada se bavi še vedno z vprašanjem preskrbe beguncev, ki so jih vojne in revolucije pregnale z domov in tavajo sedaj po vsej Evropi. O zadevi je razpravljalo tudi Društvo narodov v Ženevi in uredilo vprašanje evakuacije Carigrada ter naselitve armenskih beguncev v Siriji. Leta 1928. je Carigrad zapustilo od 2800 doseljenih ruskih beguncev nad 1000, ostale pa bodo razdelili po raznih drugih državah. Vprašanje ruskih emigrantov na Balkanu, je bilo torej kmalu rešeno, težavnejša pa bo preskrba Armencev. Okrog 8000 jih je preskrbljenih, ostalo pa jih je še 32.000 v revščini in pomanjkanju. Mednarodni Rdeči križ je izdal samo Armencem okrog 20.000 dolarjev podpor.

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialne namene oblikovna: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek 100 p.

Mali oglasi

Zastir, dopisovanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek 100 p.

Ia gonilne jermene

za mline, žage in tovarne v vsaki širini dobavljati in ima v zalogi po najnižji dnevni ceni Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13. 328

Valencec

se sprejme v trgovini z železnino O. Horvat, Maribor, Kralja Petra trg. 544

Lep mlad obrtnik

želi znanja z gospodično ali mlado vdovo s premoženjem do 40.000 Din radi ženitve, ker hoče razen svoje obrti prevzeti še eno trgovino. Resne ponudbe na oglasni oddelek »Večernika« pod šifro »ljubav«. 545

Tehnična pisarna

mestnega stavbenika in obl. pooblaščenega stavb. inž. Viktor Accetto, Maribor, Kosarjeva 41. — Načrti. — Proračuni. — Nasveti. — Cenitve.

Fotografiram vse.

Domači, industrijski in sportni posnetki. Nove prenosljive svetilne naprave. Najmodernejši aparati. Fotografije zopet odprti. Cene solidne. Fotomayer, Gosposka 39. 463

Pristno dalmatinsko vino

čez ulico, liter à Din 8, dobite v Cafovi ulici 7, dvorišče, kino »Union«. 524

Novo otvorena gostilna „Slavček“

na Betnavski cesti šte. 39

toči pristna domača vina, slivovko, vedno sveže pivo in ima vedno na razpolago topla in mrzla jedila. Za obilen obisk se priporoča

546

Anica Erhalič.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk

32

»Kurtizana?«

»Da, ona! Vidite, ona nas je bila najela in nastavlja na tistem kraju, da bi se vas polastili. Toda narobe nam je bilo, naj vam ne storimo zlega...«

»Le pripoveduj dalje!« je dejal Roland, videč, da se bandit obotavlja.

»Ta ženska je brez dvoma hotela videti, kako izpolnimo njeno povelje. Prišla je tudi sama tja! Moji ljudje so jo videli, in njeno lepotočje jih je pripravilo v skušnjavo. Naskočili so jo, in ona je zakričala; ostanek vam je znan... Cesar pa vi, gospod, ne veste, je to, kar se je zgodilo po vašem odhodu... Drugi dan se je imela vršiti vaša zaroka... ali se spominjate?«

»Da, spominjam se!« je dejal Roland, obdelovaje si prsi z nohti, da bi zadušil duševno trpljenje s telesno bolečino.

»Dobro, tisto noč torej, potem, ko ste vi odšli s kurtizano, je pristopil k meni človek, ki mi je dejal: »Ti si Skalabrino; obsojen si na smrt; nagrada je zapisana za tvojo glavo. Ali hočeš doseči svoje popolno pomiloščenje? Ali hočeš, po vrhu te kupčije, zaslužiti mnogo zlata? Vse to zavisi samo od tebe.« — »Kaj moram storiti?« sem ga vprašal. — »Jutri zvečer pridi na trg Svetega Marka in privedi s seboj čim največ ljudi, ki naj kiče na ves glas: Živel Roland Kandiano!« — »Bogme!« sem dejal, »če ni treba drugega, kakor kričati: Živel Roland Kandiano!«, je delo pošteno. Kričal bom iz dna srca, tudi če mi nihče ne plača...« — Potem je vse dobro!« je dejal možak...

»Kak je bil ta človek?« je vprašal Roland, zadihavaje se.

»Tega, gospod, nisem nikdar vedel!«

Roland, ki je bil napol vstal, da bi bolje slišal ime tega človeka, se je zrušil nazaj na kamenite plošče in je dejal:

»Nadaljuj!...«

»Mož mu je plačal, je nadaljeval Skalabrino. Toda, ko mu je dal denar, je še dejal: »Dobro je, če se oborožite z arekebuzami. Ako vaše kričanje privabi vojaštvo in vam bodo branili kričati: Živel Roland Kandiano! bo nekaj streliv iz arekebuz zelo dobrodošlih...«

— »Boj?« sem vzkliknil jaz. »To je po mojem okusu!...«

Skalabrino je za hip prekinil; težko je zasopel, stresel je glavo in nato nadaljeval:

»In to je bilo moje pravo hudodelstvo, gospod. Kajti vsled mojih krikov je nastala bitka med ljudstvom in med oboroženci. Ljudstvo je bilo premagano. In drugi dan smo zvedeli, da so vas zaprli... Toda to še ni vse!...«

»Govori!« je dejal Roland, z mrzlim znojem na čelu, prizadevaje si z nadčloveškim naporom svojih duševnih sil, da bi obnovil v sebi sliko nastavljenega mu zasede.

»Na večer boja je nadaljeval Skalabrino, se je pojavil poleg mene isti človek, ki me je bil nagovoril na Olivolskem otoku; pokazal mi je neko gospo in dejal: Ugrabi to žensko in jo ubij!... Ugrabil sem tisto ženo, gospod... toda ubil je nisem! Zakaj ne? Kakšno čudo je bilo krivo? Ne vem!... Toda ubil je nisem! In jokam sem od veselja, jokam od sreče, ko mi je ta ženska povedala, kdo je!...«

»Kdo je bila?« je vprašal Roland, bled kakor smrt.

»Bila je vaša mati, gospod!«

»Moja mati!...«

»Da, vaša mati, ki je planila na trg Svetega Marka, da bi pozvala narod, naj vas osvobodi!«

Bridko je zastokal Roland:

»O mati, mati, kako si morala trpeti!«

»Trpela je tako hudo, je dejal Skalabrino, da sem jokal nad njenim trpljenjem — jaz, ki so me najbolj divji roparji zgornje Italije imenovali »bronasto srce!...«

Roland je zopet zaječal. In ko je hotel njegov tovariš nadaljevati svojo povest, mu je položil roko na usta.

»Molči! Počakaj! Počakaj!...«

Bridkost mu je razganjala srce. Njegove suhe in vnete oči niso mogle več plakati. Toda zdelo se mu je, da se joče na znotraj in da padajo solze na njegovo srce kakor kaplje raztopljenega svinca. Cele pol ure se je boril s to novo bolečino. Nato je navdalo njegovo dušo še bridkejšo čustvo, ostro, trpko in surovo... Bili so to prvi drhtljaji sovraštva.

»Ti torej praviš, je povzel nazadnje, »da me je moja mati hotela osvoboditi?«

»Da. Toda ta poizkus ni bil nič manj brezupen, kakor če bi kdo poizkušal z enim samim sunkom roke podreti katedralo. Vojasstvo je razkropilo narod. Vaša mati se je pri meni vzdramila iz nezvesti. Vprašala me je, če ji hočem pomagati pri vaši rešitvi, in jaz sem ji odgovoril, da se ji izročam z dušo in s telesom...«

»Ti si mož!« je dejal.

Roland je iztegnil roko.

Skalabrino ga je pogledal s tistim plahim in divjaškim začudenjem, ki ga je že parkrat navdalo v priči Rolanda.

S konci prstov se je dotaknil ponudene mu roke. In njegove oči so se zahle s solzami.

»Gospod,« je dejal zamolklo, »vi boste zakrivil, da se mi bo preveč težko ločiti od življenja.«

Nato je povsili glavo in nadaljeval:

»Sel sem z doma, da izpolnim prva povelja vaše matere. Na ovinku ozke stranske ulice pa me je nenadoma naskočilo kakih dvajset beričev. Vrgli so me na tla ter me zvezali, da si nisem mogel pomoči, in so me pahili v ječo. Tam so mi povedali, da mi je življenje podarjeno v plačilo za to, kar sem storil na večer vaše zaroke. In nato nisem slišal ničesar več. In zdaj, pogledajte, gospod — čez par ur bo moja glava padla pod rabljevo sekuro. Toda zadovoljen umrem, ker mi je vaša mati odpustila, in ste mi vi dejali, da sem mož...«

Bridko molčanje je sledilo tem besedam.

Vsakateri izmed obeh obsojencev je zasledoval isto smer misli, kakor dvojce dreves, ki jih hudournik izruje in jih žene isto pot.

In ta hudournik se je izlival v tisto strašno, neskončno morje, ki mu je ime: uničenje... smrt! Da, slika smrti je vstala v vsakem izmed njiju ob zadnjih besedah banditovih.

Skalabrino se je boril z napadom groze in strahu, kakršen sega je bil že prej polotil. Ko je bila njegova povest končana in vse, kar ga je priklepalo k življenju, izčrpano, je videl pred seboj samo še strašno misel, da bo njegovo krepko in silno življenje prekinjeno z enim samim mahljajem krvnikove sekire.

Istotako se je dvigala v Rolandovi duši blede zarja poslednjega življenjskega napora. Pripravljen je bil na smrt, pripravljen na samomor. Če je bilo njegovo delo zaman, če je bil beg nemogoč, in je bil on na vekomaj ločen od Leonore od očeta, od matere, od vsega, kar je ljubil, počemu naj bi še živel? ... Mlad je bil in se je čutil še polnega moči. Zdelo se mu je, da bi vzlic izžemanju telesa v mukah jetništva in vzlic večni noči, v katero je zaprt, lahko živel še kakih petnajst let, morebiti pa celo dalje! ... Petnajst do dvajset strašnih let, ki bi mu sleherna njih minuta prinesla novo krizo obupa, in v katerih bi vsak utrip njegovega srca stal samo mero brezkončnega gorja!

Petnajst do dvajset let, katerih sleherni trenotek bi mu obnavljali sliko Leonore, kako umira v obupu in kliče zaman njegovo ime!...

(Nadaljevanje sledi).

Franc Kormann naznanja v svojem in v imenu svojega sina Franca vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je njegova nadvse ljubljena, nepozabna soproga, ozir. mati, hčerka, sestra, svakinja in teta, gospa

Justina Kormann, roj. Florian

soproga trgovca

daleč od svoje domovine v sanatoriju Hansa v Gradcu dne 13. marca 1929, previdena s tolažili sv. vere, prerano za vedno zaprla svoje zveste materinske oči. Z njo je ugasnilo življenje, polno neumornega dela, delavnosti, dobrote in ljubezni.

Našo nepozabno pokojnico bodo prepeljali v petek, dne 15. marca, v Maribor, kjer ji bo v kapelici mestnega pokopališča na Pobrežju postavljen mrtvaški oder.

Slovesna blagoslovitev zemeljskih ostankov naše nepozabne rajne se bo vršila v soboto, dne 16. marca ob 16. uri v kapelici pokopališča na Pobrežju, nakar bo truplo pokojnice položeno provizorično v rodbinsko grobnico njenega strica ob strani njenih pokojnih otrok.

Sv. maša zadušnica se bo služila v sredo, dne 20. marca ob 7. uri zjutraj v stolni cerki v Mariboru.

Maribor, dne 14. marca 1929.